

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 132

CLEVELAND, OHIO, MONDAY MORNING, JUNE 6TH, 1932

LETO XXXIV — VOL. XXXIV

Ali bo Hoover vetiral pet tisoč milijonov podpore brezposelnim?

Washington, 4. junija. Že zadnjih šest mesecev se ob vsaki priliki debatira v kongresu, da se dovoli denar za direktno podporo ameriškim brezposelnim. Mnogo je odvisna ta podpora od William P. Connery, ki je načelnik delavskega odseka poslanske zbornice. On je za podporo v svoti \$5,000,000,000, toda bi bil zadovoljen tudi z manjšo svoto, ako jo more iztirjati od kongresa. Kongres ima sedaj pred seboj dva predloga tozadevno, enega v senatu, enega v poslanski zbornici. V poslanski zbornici ga je stavil Garner, v senatni zbornici pa Wagner. Predlog Wagnerja je: \$500,000,000 naj se dovoli takoj, da se zgrajajo vse zvezne zgradbe, ki so še v načrtu. \$1-500,000,000 nadaljne dovolitve finančni korporaciji za olajšanje kredita. \$300,000,000 v posojilu raznim državam, da direktno pomagajo brezposelnim. Skupaj \$2,300,000,000. Garnerjev predlog je pa sledeči: \$1-209,000,000 za takojšnji začetek z javnimi zgradbami. Denar naj bi se dobil od gasolinskega davka. \$1,000,000,000 nadaljnega denarja finančni korporaciji, da se zopet dobi kredit. \$100,000,000 fond za direktno pomoč brezposelnim. Skupaj \$2,309,000,000. Skoro gotovo je da bo senat sprejel Garnerjev predlog, dočim bo poslanska zbornica sprejela Wagnerjev predlog. Sledile bodo konference, da se uravnajo nasprotstva, in denar bo dovoljen. Tretji predlog, ki dovoljuje \$2,000,000,000 za javne zgradbe, \$2-700,000,000 finančni korporaciji za olajšanje kredita in \$300,000,000 za direktno podporo, ima tudi priliko, da bo sprejet v kongresu, toda gotovo je že sedaj, da bo predsednik Hoover vetiral vse te predloge, katere je označil kot nesramen napad na javno blagajno. Tako da končno brezposelni ne bodo ničesar dobili.

Pazite na jezik!

Philadelphia, 4. junija. Psychobiologicalpharmacodynamics je ime nove vrste predmeta, katerega bodo poučevali na univerzah v zvezi z dušeslovjem. Ta znanost študira duševne zmedenosti — kdor je zmožen spregovoriti to besedo, ne da bi se mu zmešalo.

Ribe so muhaste

Kdor gre v Gordon park te dni bo videl stotine "ribičev," ki skušajo loviti ribe. To so večinoma brezposelni delavci, ki bi radi nalovili nekaj rib za kosilo ali večerjo. Toda le malo-kdo ima srečo, in ribji lov je neuspešen. Nekateri trdijo, da radi neprestanega ribarenja ob obrežju jezera, so se ribe umaknile bolj od brega, in jih je torej težje loviti.

Cenejši plin

Plinova družba The East Ohio Gas Co. je prostovoljno ponudila mestu Cleveland Heights nižje cene za naravni plin. Cene so nižje od sedanjih za 15 odstotkov. Smatra se, da bo to zelo vplivalo na pogajanja med plinovo družbo in med mestom Cleveland, ki zahteva nižje cene tudi za Cleveland.

* Deset ljudi je ubila nevihta v Dobrudza distriktu na Rumunskem.

500,000 ljudi v Chicagu na robu propada zahteva pomoči od zvezne vlade

Chicago, 4. junija. Več kot pol milijona ljudem v Chicagu preti smrt radi lakote. Mesto samo ljudem ne more več pomagati, zato so bankirji in družabni voditelji izdali klic za nujno pomoč zvezni vladi. Državna pomožna komisija je izjavila, da bo morala v dveh dnevih zapreti vse svoje posredovalnice in urade. Ta komisija je doslej skrbela za živež 111,000 družinam ali približno 500,000 ljudem, ki so dobivali po \$23.00 na mesec. S tem, da zaprejo vrata te posredovalnice ljudje ne bodo mogli drugje dobiti kaj jesti. Mesto Chicago ima nekaj denarja dobiti za bodoče davke, \$6-500,000. Ako bi mogli prodati bonde za to svoto, tedaj bi se s pomočjo lahko nadaljevalo do 1. avgusta. Tako pa po mnenju župana bo morala priti zvezna vlada na pomoč, sicer bo postal položaj obupno nevaren.

Amerikanci v domovini

Ljubljanski dnevnik "Jutro" prinaša z dne 22. maja, kratek opis sestanka "naših Amerikancev" pri Mikliču v društvu "Krka." Sestali so se 20. maja v omenjenih prostorih ter so se dali ob tej priliki tudi slikati. Slika prinaša "Jutro" z dne 22. maja. Pri tem sestanku je pisatelj Miran Jarc čital iz svojega romana "Novo mesto," dočim je akademski slikar G. Jakac, predvajal svoje filme o dolenski metropoli. Poleg številnih drugih poslušalcev se je sestala tudi družba naših Amerikancev, to se pravi, takih ki so že bili v Ameriki, odnosno, so zdaj na obisku v stari domovini. Na sliki vidimo sledeče naše Amerikance in domačine: operni pevec Banovec, pevka Miss Plevnikova, Mr. Dolčič iz Girarda, pevka in pianistka Miss Perdanova, pisatelj Miran Jarc, pisatelj Louis Adamič, predsednik "Krke" Rostan, gospa Franica Tavčarjeva, in akademski slikar G. Jakac. Je to pač zelo zanimiva slika.

Taki korenjaki se dobijo le v Jugoslaviji

Niš, Jugoslavija, 4. junija. V vasi Grabovci je pravkar preminul menda najstarejši prebivalec Jugoslavije, Radenko Stefanac, ki je doživel blagoslovljeno starost 127 let. Ranjki zapuščata brate, ki je star 115 let in 96 let starega sina.

Striženje las

Unija brivcev pravi, da bodo unijski brivci začeli otrokom zastoj striči lase. Mesto bo razdeljeno v štiri okraje, in v vsakem okraju bo ena brivnica. En dan v mesecu bo 25 brivcev na razpolago, ki bodo v teh brivnicah zastoj strigli lase revnim otrokom.

Sodnik v dolgovi

Državni nadzorniki knjig so pronašli, da je sodnik A. L. Pearson, od Common Pleas sodnike, dolgovol Standard Trust banki, ki je zaprla vrata pred meseci, skupaj \$112,957. Sodnik Pearson je bil direktor banke in svak predsednika banke Smitha.

Eno uro zaprta

Majhno kazen je odnesla z zvezne sodnije radi kršenja prohibicije Mrs. Rose Black, ki je bila obsojena, da mora sedeti eno uro v uradu maršala, potem pa je bila izpuščena.

Japonci zatrjujejo, da de- lujejo za mir in ne želijo vojne z nikomur

Tokio, 4. junija. V istem stanovanju, kjer je bil pred dvema tednoma ubit od mladih vojaških častnikov japonski ministerski predsednik Inukai, je danes novi japonski ministerski predsednik Makato Saita izdal svojo prvo izjavo, odkar je prevzel vodstvo japonske vlade. Novi načelnik vlade je znan, da se rad da pogovoriti in je osebno neoporečno pošten. 30 let je bil mornariški častnik, zadnje čase pa v politični službi. Ko je bil guvernir Koreje, so metali bombe proti njemu, ko je zapustil Koreje, so mu trosili pot s cveticami. Napram častnikarskim poročevalcem se je danes izjavil: "Japonska se zanima le za mir in red. Mi želimo, da se Mandžurija svobodno razvija, toda nikakor pa ne želimo, da se Kitajska ali Rusija vmešava v mandžurske zadeve. Niti Japonska ne bo dovolila Ligi Narodov, da diktrira japonsko politiko glede Mandžurije. Prepričani pa ste lahko, da Japonska ne bo začela vojne z Rusijo. Položaj je sicer napet, toda nikakor nevaren. Japonska je za mir.

Socialisti na vladi

Santiago, Chile, 5. junija. Sinoči je bila pregnana vlada predsednika čilenske republike, Juan Esteban Montero, ko so se vojski spuntali. Predsednik je pobegnil s svojim kabinetom, in uporniki, pod vodstvom Carlos Davila, so se vselili v predsedniško palačo. Nova vlada republike Čile je socialističnega značaja. Tekom dneva je uporniška junta izdala ultimatum, v katerem se je zahtevalo, da se Montero odpove predsedništvu. Montero sprva ni hotel ničesar slišati, zlasti, ko so se mu pridružili lokalni orožniki, ko so pa mornarji na vojnih ladjah poslali besedo, da so z novo vlado, je nastal kratek boj, tekem katerega so bile štiri osebe ubite in 60 ranjenih, nakar je predsednik zbežal. Nova vlada je izjavila, da bo oprostila čilensko republiko tužezemskega kapitala in da bo obrnila produkt zemlje v korist domačinom.

Tudi konji dobijo danes šolske diplome

Hiawatha, Kansas, 3. junija. Končno so prišli tudi konji do svoje veljave kot šolarji. Ko je na višji šoli tega mesta dobilo 234 učencev svoje diplome, je stal med njimi tudi 27 let star konj "Pansy." Konj je dobil pravo diplomu in sicer v priznanje njegove zvestobe in "treznosti," ko je 22 let vozil šolske otroke iz oddaljenih krajev v šolo, ne da bi se v teh letih pripetila kaka nesreča.

Znižana zavarovalnina

Mesto je uvedlo natančno preiskavo, da se dožene, za koliko so zavarovana razna poslopja. Zavarovalnino bodo vsepovsod znižali, da se prihrani denar.

Smrt rojaka

V nedeljo večer je preminul Anton Brzin, stanujoč na 15709 Saranac Rd., star 16 let. Podrobneje poročamo jutri.

Tudi v Maple Heights

Vsi uradniki in uslužbenci v bližnji vasi Maple Heights so se morali zadovoljiti s 40 odstotki znižanih plač.

Vse katoliške cerkve v Me- hiki zaprte, ker niso omejile duhovnov

Mexico City, 4. junija. Vse katoliške cerkve so zaprle vrata sinoči v državi Mexico, ker se cerkvene oblasti niso zmenile za postavno odredbo, ki določa, da sme biti v državi samo 34 duhovnov. Policijski kot državni uradniki v prestolnem mestu Toluca so povedali duhovnikom, da nihče ne sme izvrševati cerkvenih opravil, dokler nadškof v Mexico City ne odloči, oziroma imenuje 34 duhovnov, ki bodo za naprej vodili cerkvene posle. Cerkve bodo medtem pod nadzorstvom državljskih komisij. Mnogo žensk se je oblekle v žalne obleke radi te vladne odredbe. Ne pričakuje se, da bi odprli cerkve prej, predno ne poteče 15 dni. Glasom nove mehičanske postave sta dovoljena dva duhovna za vsak distrikt države, v glavnem mestu, v Toluca so pa dovoljeni štirje. Lansko leto so bile vse cerkve zaprte v državi Vera Cruz, in so ostale pet mesecev zaprte, in enaki spori se bodo pojavili v kratkem v vseh drugih državah.

Martin obravnava

Obravnava proti Hymie Martinu, ki je že druga v burnem življenju raketirja in ganežarja Martina, se je začela pretekli ponedeljek in do sobote niso naredili drugega tekom tedna, kot da so zbrali porotnike in so naredili odvetniki svoje govore. Nobeno zaslišanje prič še ni na vrsti. Hymie Martin je bil lansko leto v Clevelandu obsojen v dosmrtno ječo, ko je bil spoznan krivim umora republikanskega councilmana Potterja, toda njegovi odvetniki so odtedaj dobili nove "dokaze," da Martin ni kriv, in sodnija je dovolila drugo obravnavo. Državni pravdnik Cullitan je pretekli petek pozval porotnike, naj premišlujejo o sledečem: Zakaj je Martin pobegnil iz Clevelanda, takoj ko je bil Potter umorjen? Zakaj ni hotel iz Pittsburgha nazaj v Cleveland? Zakaj se je pri prvi obravnavi zlagal, da je bil na dan umora izven Clevelanda? Obravnava bo trajala ves ta teden.

Smrtna kosa

V nedeljo zjutraj je v Lakeside bolnici preminula Mrs. Mary Jerse, rojena Legan, stara 37 let. Stanovalec je na 1021 E. 72nd St. Tu zapuščata sopotnica štiri otroke, Mary, John, Vera in Dorothy, in sestro Mrs. Caroline Koncilijs, ter več sorodnikov. Ranjka je bila doma iz Gornjega Kota pri Fužini, kjer zapuščata enega brata. Tu je bila 20 let. Bila je članica društva Carniola Tent št. 493 L. O. T. M. Pogreb se vrši v sredo sredo zjutraj iz hiše žalosti pod vodstvom Jos. Žele in Sinovi. Bodi mu ohranjen blag spomin. Preostali sorodnikom naše iskreno sožalje!

Armada veteranov

Potem ko so bivši vojaki imeli 24 ur zasedene železniške prostore Pennsylvania železnice na 84. cesti in Kinsman Road, se je policijski končno posrečilo zlepa in diplomatično pregnati bivše vojake od železniškega omrežja. Nad 400 policistov je nastopilo, ki so veterane pregnali s prostora, tako da so vlaki zopet lahko vozili. Sinoči so spali v Maple Heights, in najbrž bodo danes dobili truke, da jih prepeljejo v Pennsylvanijo. V Washington hočejo na vsak način.

Demonstracije brezposel- nih v New Jersey in dru- ge delavske vesti

Trenton, New Jersey, 4. junija. Preko sto svilarskih delavcev, katere je poslala svilarska unija ameriške delavske zveze, je demonstriralo v tem mestu pred državno postavodajo. Demonstranti so zahtevali hitro in izdatno pomoč za brezposelne, ureditev delavnega časa v svilarski in tekstilni industriji, boljše zdravstvene prilike v tovarnah in zavarovanje proti brezposelnosti. Ob istem času so protestirali proti uvedbi prodajnega davka in zahtevali, da se dobijo novi davki iz drugih virov, zlasti od milijonskih privatnih zapuščin.

New York, 4. junija. Mnogo pekovskih mojstrov v tem mestu je že drugi znižalo plače svojim pomočnikom, ne da bi jim to kaj prej naznanili. Poleg tega so pa ob istem času povečali delovni čas. Unija je obetala, da se potegne za delavce, toda malo je upanja, da bi prišla pomoč.

Mexico City, 4. junija. Tu se vrši konvencija Delavske Zveze mehičanskih delavcev, ki šteje okoli en milijon članov. Konvencija se zlasti obirno bavi s vprašanjem zavarovanja delavcev proti brezposelnosti.

Kongres zaključuje

Washington, 4. junija. Dogodki v kongresu hitro sledijo eden drugemu te dni, in voditelji kongresa so prepričani, da bo zasedanje kongresa lahko v 14. dnevi končano. Poslanska zbornica je sledila kongresu in odobrila tisoč milijon dolarsko predlogo za nove davke. Predsednik bo dobil predlogo v potrdilo v torek ali v sredo. Potem ima kongres še sklepati o znižanju plač zveznih uslužbencev, nakar pride zadnja točka na program: podpora brezposelnim. En teden bo vzel, da se potrdi \$2,000,000-000 izvanrednih stroškov, ki so v direktni ali indirektni stiki s podporo, nakar se kongres zaključi ob času za demokrasko narodno konvencijo.

Lindberghov pomočnik bil aretiran

New York, 4. junija. Salvy Spitalo, eden izmed banditov, katerega je Lindbergh svojočasno naprosil, da mu pomaga dobiti ugrabljenega otroka nazaj, je bil danes aretiran, ko ga je policija dobila v neki igralnici. Ko je bil preiskani, so dobili pri njem nabasan revolver. Aretiranih je bilo še pet drugih banditov. Irving Bitz, tovariš Spitala pri iskanju otroka, je prišel na policijsko sodnijo, da postavi varščino za bandita.

Delavec ubit

Krist Boehlfeld, 26 let star, lineman za Cleveland Electric Illuminating Co., je bil na mestu ubit, ko je splezal na drog in prišel v stik z živo električno žico.

Nov uradnik

E. C. Hoperaft, komisar za nakupovanje mestnih potrebščin, služba, ki nese \$6000.00 na leto, bo te dni odstavljen in zamenjan z demokratom.

Državljska šola

Prihodnji pouk o državljanstvu se začne v četrtek, 22. septembra, v veliki dvorani javne knjižnice na 55. cesti in St. Clair Ave.

Bivši nemški kronprinc diktator Nemčije, ko se Hindenburg odpove

Berlin, 5. junija. Po vsej Nemčiji se je razširila vest, da bo v nekaj mesecih poklican bivši nemški kronprinc na čelo nemške vlade kot "upravitelj" ali diktator. En političen dogodek za drugim sledi v Nemčiji te dni. Na mnogih krajih se z vso resnostjo trdi, da bodo Hindenburgovi nasledniki, ki so vladali Nemčiji stoletja, v kratkem zopet poklicani na krmilo vlade. Resno se trdi v najširših krogih, da se bo predsednik Hindenburg dne 2. oktobra odpovedal predsedništvu, ko doseže svoje 85. rojstno leto. Časopisi v Nemčiji, ki imajo kaj upliva, širijo enake vesti z vso resnostjo. V uradnih krogih se pa zaenkrat še zanika, da bi bil predsednik Hindenburg pripravljen odstopiti od vlade v prilog bivšega nemškega kronprince Friderik Viljam. Slednji je star 50 let in ima sina, ki je star 25 let. Ob zaključku svetovne vojne je bil poslan v pregnanstvo. Leta 1923 pa so mu dovolili, da se vrne v Nemčijo. Mnogi so se tedaj bali, da bo ponovno ustanovil nemško monarhijo, toda Friderik Viljem je miroval, in se je šele zadnja leta začel vtikati v politiko, ko je pristopil k nemški fašistovski stranki. Med tem se pa tudi poroča iz Nemčije, da so socialisti naznanili neizprosno vojno proti sedanjim nemški vladi, ki obstoji iz samih baronov in aristokratov. Nova vlada je razpustila nemški državni zbor in je prevzela diktatorske pravice.

Potres v Mehiki

Mexico City, 5. junija. Po skoro vsej mehičanski republiki je včeraj divjal potres, kot ga zlepa še ne pomnijo. Več kot 400 ljudi je bilo ubitih v raznih potresnih sunkih. Najhujše je prizadeto prebivalstvo v okolici Guadalajaro. Tisoče ljudi je brez strehe. Ker se oblasti boje, da se bo potres ponovil, so prepovedale vsa zbiranja v notranjih prostorih, zaprli so cerkve, gostilne, gledališča in šole. Dvajset mest je bilo porušeni v potresu.

Romunske finance so ze- lo zapletene

Bukarest, 4. junija. Romunska vlada nima dovolj sredstev na razpolago, da bi plačala le polovico svojih uslužbencev. Vlada je zadnjih deset let brezprimerno zapravljala in povzročala večje stroške kot so pa znašali dohodki.

Ogenj pri May Co.

Zgodaj zjutraj v ponedeljek je nastal ogenj v 7. nadstropju velike trgovine The May Co. na Public Square. Kot pravijo ognjegasci, se je blago samo vnelo. Prišlo je toliko ognjegasci, da je bil promet na Public Square za eno uro oviran, a škoda je le \$100.

Avto nesreča

James Rogers, voznik za Zone Cab Co., je včeraj zadel v železni kol na 12. cesti in St. Clair Ave., kjer je varnostna zona. Bil je na mestu ubit, in dva potnika v avtomobilu nevarno ranjena. Vsega skupaj je bilo včeraj v državi Ohio 7 oseb ubitih od avtomobilov.

* V Florenci, Italija, so postavili spomenik George Washingtonu.

Laška policija je ob pra- vem času preprečila umor Mussolinija

Rim, 5. junija. Policija v tem mestu je pravočasno preprečila umor laškega diktatorja Benito Mussolini, ko je aretirala v bližini stanovanja Mussolinija nekoga mladega moškega, pri katerem so dobili avtomatični revolver in dve bombi. Pozneje je mladenič policiji priznal, da je nameraval ubiti Mussolinija ob priliki praznovanja svečanosti v počest Garibaldi. Garibaldi, je dejal mladenič, je simbol svobode, dočim je Mussolini simbol suženjstva. S tem, da je napadalec priznal nameravan umor, je sam sebi potrdil smrtno kazen. Aretirani je rodom Italijan po imenu Angelo Sbarledotto, ki je imel švicarski potni list. Policija pravi, da je fant član tajne laške organizacije "Pravica in svoboda," katere namen je odstraniti s silo vse fašistovske voditelje. Na stotine članov te organizacije je laška policija že izsledila in so bili deloma usmrtni ali pa poslani v dolgotrajne zapore. Aretirani je izjavil, da so bile bombe namenjene za Mussolinija, revolver bi pa sam uporabil za svojo usmrtnitev. Potem ko je Mussolini pobegnil bombam, se je podal na parado laških lovec in zrl v 10,000 pušk, katere so lovci nosili s seboj. Toda te puške niso bile nabasane, in Mussolini je bil varen med njimi.

Delnice se dvigajo

New York, 4. junija. Cene delnicem in bondom na newyorški borzi so se proti koncu zadnjega tedna dvignile, kot se niso še v tem poslovnem letu. Ko je bil denarni in drugi finančni trg zaključen v soboto, se je pokazalo, da so za tem dviganjem cen Rockefeller, Morgan in drugi veliki finančni magnati. Ob enem se je naznanilo, da se je s pomočjo imenovanih ustanovila American Securities Investment Corporation s \$100,000,000 glavnice. To korporacijo podpira 18 največjih bank. Dviganje cen boncov je bilo tako nenadno in visoko, da so se nekateri bondi dvignili za \$20 do \$90 pri \$1,000 bondih.

Strupeni "pie"

33 oseb je včeraj zvečer zbolelo v raznih krajih vzhodnega dela mesta. Vse osebe so zavzle "pie" z jagodami, kupljen v raznih trgovinah. Med zbolelimi osebami je tudi Joseph Pape, 23 let star, njegova žena Pavlina in stanovalec Anton Gustorič na 1011 E. 70th St.

Najden denar

Par mesecev pred svojo smrtjo je Mrs. Antonija Zeberowski, 11821 Bellaire Rd. vzel iz banke \$2,600.00. V maju mesecu je umrla. Dediči, en sin in tri hčere, so iskali dolgo časa ta denar, in so ga včeraj našli v notranjosti nekega naslonjača.

Tudi Slovenci

Poroča se nam, da se je onim veteranom, ki so se podali na pot v Washington, da se potegujejo za izplačilo bonusa, priključilo tudi več naših Slovencev, ki so svoje čase služili v ameriški armadi.

175 obtoženih

175 oseb obtoženih kršenja prohibicije, je prišlo v soboto pred sodnika West. Nekateri so se takoj spoznali krivim in so bili nemudoma obsojeni v manjše kazni, dočim so se slučajni ostali preložili na prihodnje tedne.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto \$5.50 Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00 Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50
Za Cleveland po ramsalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00; četrt leta \$1.75
Za Evropo celo leto \$7.00, pol leta \$3.50.
Posamezna številka 9 centov.

Vsa pisma, dopise in denarne pokiljave naslovite: Ameriška Domovina,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 0628

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. FIRO, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1929, at the Post Office
at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

83

No. 132, Mon., June 6th, 1932

Kardinalna pravica

Eden glavnih vzrokov, zakaj Amerika ni več Amerika, zakaj Amerika ni več obljubljena dežela, v kateri smo nekaj sedeli pri polnih loncih mesa in polnih čašah ječmenovca je ta, ker se tako federalna kot državna oblast vedno bolj vtiče v privatne razmere državljanov. Prvi korak je bil narejen s prohibicijo, ko se je ljudem prepovedalo uživati, kar si sami polastijo, in nadaljevalo se je pod republikanskim režimom na vseh drugih poljih, kot se je izjavil sosed John: "Kmalu bo postava narekovala, če smemo jesti regrat s špehom zabeljen ali pa z jesihom in oljem."

Nov poskus vtikati svoj nos v privatne zadeve je naredila pred kratkim država Oklahoma, ki je hotela spremeniti privatno prodajo ledu v državni monopol. "Meša se mu," bi rekli pred tridesetimi leti vsakomur, kdor bi trdil, da je kaj takega mogoče v Ameriki.

V državi Oklahoma so pred kratkim naredili postavbo, ki je ustvarila državno korporacijsko komisijo, ki je potem izdala New State Ice Company certifikat javne potrebe, da je lahko postavila svojo delavnico in začela poslovati s proizvodnjo in prodajanjem ledu. Nihče drugi ne sme izdelovati ali prodajati ledu v državi Oklahoma kot omenjena družba pod državno kontrolo, ali pa družba, ki dobi od države enako dovoljenje kot prvotna družba.

No, pa se je našel človek, ki je imel pogum, kakor se je našel človek, ki je začel kuhati žganje na svojo roko, ko je bila upeljana prohibicija. Ljudje so hoteli piti, in kako bodo pili, če nimajo pijače, in tako je mislil tudi Ernest A. Leberman v Oklahomi, ki je trdil, da ljudje hočejo led, in je začel v svoji delavnici izdelovati led in ga prodajati, ne da bi dobil čarter od države. In tedaj se je začel ples!

Državna korporacijska komisija je vložila tožbo, da prepriča Liebmanu, da ne izdeluje ledu in ga ne prodaja. Na državnih sodnih je dali Liebmanu prav, ko so se sodniki opirali na 14. amendment ameriške ustave, ki daje vsakemu državljanu gotove pravice poslovanja. In tem državnim sodnikom se je pridružila tudi najvišja zvezna sodnica, ki je bila istega mnenja.

Najvišja sodnica se je izjavila: "Nobene razlike ni v postavi, ki daje državi pravico, da sama ustanavlja ledenice in prodaja led, kot bi bila na primer razlika med prodajalcem mleka, katerim bi prepredili prodajo, češ, da je že dovolj mlekarjev v državi. Na ta način se lahko prepriča tudi vsakemu čevljarju, da preneha s popraviljem čevljev, češ, da je že dosti čevljarjev v državi." Tako se je glasilo mnenje večine sodnikov najvišje sodnje.

Sodnik Brandeis, ki je znan po svojem liberalnem nazoru, pa ni bil tega mnenja kot večina njegovih tovarišev. Je izjavil sodnik Brandeis: "Najsiho napačno ali pa pravilno, mnogo ljudi je mnenja, da je eden prvih vzrokov depresije prevelika kompeticija v javnosti. Mi dvomimo, da je iz ekonomskih ozirov pametno in moralno dovoliti ljudem, da vedno in neprestano pomnožujejo produktivnost te ali one industrije, ako vemo, da je dotična industrija že sedaj preobložena."

Mogoče ima sodnik Brandeis prav, toda moti se v tej točki, ker vsiljuje svoje mnenje. Naloga najvišje sodnje ni odločevati, koliko je ta ali ona stvar vredna v moralnem oziru, pač pa je naloga najvišje sodnje odločevati, če je ta ali ona postava ustavna ali ne. Najvišja sodnja ima glasom ustave nalogo tolmačiti naše postave, če se strinjajo z ustavo — ne pa moralizirati, kaj je boljše in kaj ni.

Ako bi najvišja sodnica odločila kot je mislil sodnik Brandeis, tedaj bi nastal največji polom v ameriški obrti. Države bi imele pravico odločevati, kdo sme v trgovino, kdo ne sme, kdo sme to ali ono prodajati, kdo ne sme, skratka, postava bi bila vsem državljanom neprestano za petami, regulirani bi bili od glave do pet, svoboda prostega gibanja bi bila uničena, in z njo kardinalna pravica ameriškega državljanca, da v privatnem življenju dela in napreduje, kot je bolj pameten in razumen, dokler ne preokroži obstoječe vlade.

Država bi lahko zapovedala, kdo sme biti čevljar, kdo kamnosek, kdo mizar, kdo mlekar, kdo duhoven, kdo zdravnik, pometar, šintar ali zobozdravnik. Človek bi prenehal biti človek s prosto voljo in razumom, postal bi navaden mehanizem, katerega bi na kolesce navili in bi se gibal 24 ur tako, kot bi narekovala državna postava.

TREZNA RAZSODNOST

Da smo Slovenci zelo mladi v političnem življenju, svedočijo k temu razna nerazsodna mišljenja, neutemeljene zahteve, ter veliko samoljubje in osebno hotenje po materijalizmu. Da smo v političnem pojmovanju komaj začetniki, se nam pozna v tem, da če se kje udeležujemo, iščemo le osebnih in ne splošnih koristi, kar je pa v protislovju in principu vsake obstoječe stranke in njenega načela. V spomin mi prihajajo zadnje zupanske volitve v Clevelandu, ter neutemeljene zahteve nekaterih rojakov, ki so, ne radi stopro-

glede, kako se premoženje mestne uprave upravlja in žnjim gospodari. Zdi se mi, da taki ljudje popolnoma pozabljajo na visoke davke, kateri se stekajo v mestno blagajno in pri plačevanju istih po razmerju premoženja v njo kot davkoplačevalci prispevajo. Poleg lastnikov premoženja so indirektno zainteresirani tudi najemniki stanovanj in to v toliko, ker morajo vsled visokih davkov plačati višjo najemnino. Prepričan sem na lastne oči, da marsikje beda na vrata trka in marsikje bi bila nujna pomoč potrebnega, ter upravičeno žele dela in zaslužka, toda najti je pa več slučajev, ki silitarajo za mestno delo zgolj radi tega, da ne bi jim mogla obstoječa depresija kaj škodovati, ter jih na dohodkih prikrajšati. Taki navadno imajo posestva, ter tudi nekaj prihrankov za deževne dneve. Navadno godrnjajo čez velike davke in vso mestno upravo, kako gospodari in malomarno troši denar. Zaeno godrnjanju se pa priključijo pripomba, da jim mesto dela ne da. Kje je tukaj logika? Davki naj bodo nizki, toda stroški visoki. Če se hoče ugoditi davkoplačevalcu in znižati davke, mora biti nekdo prikrajšan in to tisti, kateri je od davkov plačo prejemal. Da bi pa bili davki nizki in stroški ogromni, je nelogično misliti. Zupan Miller si je zadal nalogo, čimveč prirediti mestu in to direktno davkoplačevalcem. Moral je plače reducirati, nepotrebne urade odpraviti ali jih združiti, ter odpustiti gotove delavce, kateri so nepotrebni. Če hočemo tukaj resnici in obraz pogledati, moramo priznati, da je to storil ne sebi, ampak davkoplačevalcem v korist. Vzemimo slučaj, da bi vsak, kdor bi zahteval pri mestu delo ga tudi dobil in bil zanj tudi dobro plačan. Na čigav hrbet bi padle obveznosti, kakor na davkoplačevalca in to je na istega, ki lastuje hišo ali drugo realitvno premoženje. Kdo bi bil tukaj tepen kljub mestnemu delu? Nikdo drugi, kot tisti, ki sam za sebe zahteva službo pri mestu. Vzemimo slučaj, da bi mesto zaposlilo eno tretjino davkoplačevalcev: ali bi se mogli s tem davki znižati? Ne, nasprotno znatno zvišati in to tistim, ki danes najbolj vpijejo, da je potreba davke znižati. Zdi se mi, če bi se o tem malo bolj trezno razmišljevalo, ter poizkušalo videti negativno in pozitivno stran, da bi odpadlo marsikatero neopravičeno natolcevanje proti ljudem, ki so si na polju politike skovali v prid naroda — in ne sebe neveljavih zaslug. Kar je obžalovanja vredno je to, da se nevedneži vedno sklicujejo na gotove osebe, da bi jim lahko delo dobile in to od oseb, ki so nebroj dobrega doprinele v korist splošnosti in posameznikov v lastno škodo. Včasih se slišijo ogabne opazke, katere niso vredne civiliziranega človeka, toliko manj pa sorodjanskega sočutstva.

Poznam rojaka, ki je bil pred volitvami živ in mrtev zagovornik v žarkometu bliščečega Morgana, toda kakor hitro so volitve izpadle v prid Millerja, je prosil za mestno delo v pripovedovanju, koliko je dobrega za Millerja storil. Če ne bi rojaka sam pred volitvami slišal in tudi po volitvah, ne bi drugemu verjel, toda nad resnico sem se sam prepričal. Navadno taki ljudje tudi trdijo, da se jim velika krivica godi, ker ne dobe takoj prvega po izvolitvi delo. Ker poštenost samozavesti ne igra pri volitvah vlog, v njih življenju, je brez dvoma, da so taki ljudje brez vsake hrbtenice in brez vsakega značaja, ter pripravljeni se vsakemu principu odpovedati, ter ga zatajiti, zaradi sebičnosti in samoljubja.

Poznam tudi rojaka, ki je več let zaporedoma delal mestno delo, ter prispeval v republikanski volivni fond, ter pridno delil letake v prid Morganove izvolitve, ter bil po izvolitvi Millerja od dela odslovljen, kako je zatrjeval, kakšna vnebovpijoča

krivica se mu je zgodila, ter trdil, da je postal žrtev demokrat-skega prepričanja. Ne trdim, da so vsi enaki, ker kdor položaj razume, je kot gentleman vzel udarec na svoje rame in žnjim nosi tudi zadolžen poraz.

Bodimo tudi v politiki dosledni in strpni. Če nam je kaj za princip stranke, vzemimo njeno dobro in slabo stran, ter tudi dolžnosti, katero imamo proti njej vršiti. Zavedajmo se, da od stranke nimamo samo zahtev, ampak dolžnosti. Prvo je moralna dolžnost in po isti pride šele zahteva pravice, če je v soglasju s principom njenega programa. Kdor je v stranki zgolj iz lastnih interesov, je stranki bolj škodljiv kot pa nje najhujši politični nasprotnik. Kdor išče koristarstvo pri stranki, ne glede na njena načela, je človek, ki je pripravljen vsak čas radi osebnih interesov zapustiti stranko in uskočiti v nasprotni tabor.

Iz našega političnega življenja, če hočemo biti politiki v pravi smirnici, moramo opustiti razna natolcevanja in spotikanja nad ljudmi, ki politiko bolj razumejo nego mi sami. Poniževalno je za rojaka, če se ne iskreno izraža o stranki, katere radi poštenega programa in zdravih načel mu ni mogla nuditi udobno skledo, iz katere bi moral zajemati dobrote ter natisiti poželjenje lakomnosti. Ne obsojamo rojakov, ki so pripravljeni vse storiti v blagor naroda in splošnosti, če ne morejo nuditi vsem udobne stolčke in mehke blazinic. Oni so odvisni tudi od drugih, ko prosijo milosti druge za sorojake. Koliko so uspešni, toliko in nič več ne morejo nuditi drugim. Prosjati za druge je najbolj neveljalno delo, ker če ne uspeš in

ne moraš intervencije vsled vednih zahtev uspešno izvršiti, ni pri ljudeh izgovora, ampak je kratko ustvarjena sodba, ki se glasi: ni mi hotel dobro storiti! Navadno tukaj ni vprašanja, če je mogel ali ne, ampak je kratko rečeno: ni hotel. Bodimo previdni predno izrekamo sodbe o drugih ter trezno premislimo cel položaj za in proti. J. P.

Ni prepozna ta novica

Cleveland, O. — Zelo na skrivnem nas je mnoge v naselbini potegnil mlad par, ki je napravil korake v srečen zakonski jarem, ne da bi kdo kaj vedel ali slutil o tem. Še celo gostje, ki so zahajali k omizju iste hiše, kjer so dobivali postrežbo od one gospodične v restavraciji, niso nič vedeli, da ima na muhi ženina in da ga poroči ne da bi katerega stalnih gostov kaj vprašala za nasvet.

To je pa že preveč! Toda ta zadeva ne sme ostati tajna še nadalje, hočemo jo obelodaniti, da bodo vedeli še drugi ljudje, da sta mož in žena: Mr. John Suštaršič in Julija, rojena Kos, ki ima mater živečo v Park Hill, Pa., kamor je mladi par odpotoval 28. maja in se tam poročil.

Nevesta je nečakinja Mr. John Turšiča, ki vodi restavracijo na 6009 St. Clair Ave., kjer je bila tudi gospodična Kos zaposlena. Dasiravno mnogo rojakov dnevno poseča to restavracijo (med njimi več uradnikov), pa je vseeno ta važna zadeva ostala skrita. Toda končno je pa le nekomu prišlo na uho. Kdor stika okrog za novicami, pa jih iztakne.

Obilo sreče in mnoge čestitke novoporočencema v njih zakonskem življenju. G.

Vesti iz domovine

—Smrt pod vlakom. Kakor blisk se je razširila grozna novica, da je vlak v predoru med Višnjo goro in Malo Loko povozil neko žensko. Železniški uslužbenec je po odhodu zadnjega večernega vlaka proti Ljubljani pri pregledovanju proge prav blizu vhoda v predor zapazil na progi sumljivo stvar. Posvetil je, na kar je spoznal, da leži tam mrtva mlada ženska, katere pa ni mogel spoznati. Brž je hitel v prvo čuvajnico ter telefonično obvestil železniško postajo. Na kraj nesreče so odhiti orožniki in nekaj železničarjev. Med tem se je v predoru samem okoli ponesrečenke zbrala množica ljudi. Radovedneži pa vkljub vsem uganjam niso mogli ugotoviti, kdo da je ponesrečenka. Pozno zvečer so jo pripeljali v mrtvašnico pri Fari in šele jutraj so dognali, da je 21 letna Jožefa Zajc iz Male Loke. Domače je ta strašna nesrečna smrt razumljivo hudo presenetila. Vso noč so bili v skrbeh, ko je ni bilo zvečer domov. Kako je nesreča nastala, se ne da še dognati. Razširjene so sicer različne vesti, katere pa bodo najbrž samo uganjane.

—V Ljubljani je umrl splošno spoštovani tovarnar g. Stane Jakša. Zapušča vdovo in dve mali hčerki.

—Na Blejski Dobravi je umrl posestnik g. Jože Zupan, p. d. Markot, star šele 46 let.

—Grozen samomor slovenskega rojaka v Prilepu. V aprilu letos je bil predstavljen v Makedonijo g. Arlič Ivan, podpredsednik finančne kontrole. Dne 6. maja se je vrnil zvečer v večdnevne službenega potovanja na oddelek in je moral iti takoj v bolnico v Prilepu. Nalezel se je malarije kar v prvem mesecu tamkajšnjega službovanja. Rad bi bil dosegel premostitev nazaj v dravsko banovino, pa se mu ni posrečilo, kar ga je zelo zbolelo. V nedeljo 8. maja dopoldne se je zaprl v stranišče prilepske bolnice, spisal oporoko na vrata in si nato zadal z nožem 12 smrtnih vbov. Porezal si je

žile na nogah in rokah, vbodel se večkrat v glavo, pod brado in v levo stran prsi, tako da je moral v nekaj minutah izdihniti. Bolniški strežaji so siromaka našli že mrtvega. V oporoki je nesrečnik izjavil, da gre v prostovoljno smrt, ker ne more doseči premostitve v domače kraje. Prosil je, naj z njegovim denarjem poplačajo vse pogrebne stroške, a ostalo naj pošlje njegovi hčerki v Slovenijo. Denarja je imel tukaj okrog 15.000 Din in je bil torej zelo varčen mladenič. Kakor pravijo njegovi tovariši, je menda imel v domovini zaročenko, s katero se je nameraval poročiti, pa mu je premostitev za enkrat onemogočila poroko. Tudi v oporoki omenjena hčerka bo gotovo od zaročenke.

—Smrtna nesreča. Iz št. Jerneja se poroča: Marija Pave, posestnikova vdova z G. Brezovice, je nesla v Novo mesto življenjske potrebščine napredaj. Ob povratku se je v Orehovičih sšla s svojim očetom, ki jo je povabil na voz. Žena se je oprijela lojternice, pa je omahnila nazaj in padla tako nesrečno, da si je zlomila hrbtenico. Umrla je v bolnišnici v Novem mestu.

—Dekle je ustrelil in sebe ranil. 6. maja dopoldne je ustrelil banovinski cestar Franc Sotler iz Brezovega 14 letno Rozalijo Šinkovčovo iz Orešja nad Moravčami. Sotler je 1. maja prejel svojo cestarsko plačo ter vse dni popival po moravskih zidanicah z Rozalijo, ki je bila njegova zaročenka. Sotlerju je pred leti umrla žena v ljubljanski bolnišnici in mu zapustila pet otročevč, za katere je skrb prevzelo njegovo sorodstvo. V pondeljek zvečer je prišel Sotler z dekletom v gostilno pri Miklihu, kjer je z njo prenočil v gornji sobi. Že nekaj dni sta se med seboj prepirala, ker se Rozalija ni hotela poročiti z njim. Tudi to noč sta se sprla. Dopoldne okoli devetih pa sta počila v sobi dva strela. Ko so ljudje vdrli v sobo, se jim je nudil strašen prizor. Rozalija je nezave-

Če verjamete al' pa ne.

Dvajset let je dolga doba in približno toliko časa sem že jaz v Ameriki. In v vseh dolgih 20 letih nisem še potuhtal, zakaj imajo brivnice zunaj pred vrati svoje bojno znamenje ali grb, v podobi stebra v narodnih barvah in zakaj da se ta stebel vrti in vrti po ves ljubi božji dan. Če bi se že brivec vrtel pred vrati, bi človek razumel in mu ne bi zameril, ampak zakaj se pa stebel vrti, tega pa ne vem. Ko sem nekoč vprašal brivca za pojasnilo, mi je rekel, da je to takavada.

In še več drugih "navad" imajo ameriški brivci, ki jih v starem kraju ne poznajo. Na primer stoli. V Ljubljani te je brivec posadil na stol, da si sedel v njem moško pokonci kot novomeški prost. Tukaj te pa lepo položi na stol, kot bi otroka deval v zibel. Se reče, saj to polaganje po stolu ni toliko napak, ker se človek lahko pri tem naspi. Posebno je prijetno to takrat, če tri četrti noči premarjaš, pa greš zjutraj k brivcu, kjer ga vjameš kake pol ure, ne da bi ti bilo treba zato kaj posebej plačati.

Kadar so te brili v Ljubljani in je bil brivec gotov, ti je del pod brado skledo, nad katero si se moral skloniti, kot bi ti tekla kri iz nosa, ali pa tako, kakor mati pita otroka. V Ameriki pa teh skled ne poznajo, ampak te brivce zavije v debele brisače, da izgledaš kot egiptovska mumija. Iz sredine brisače se pa dviga kvišku nos brivske žrtve, ki izgleda kot kak obrežni svetilnik. Posebno krasen pogled je na rdeče nosove, ki žare iz bele brisače, kot gladjole na vrtni gredi.

Take stvari sem premišljal zadnji petek, ko sem se podal v tak olupševalni urad, da me mojster očehlja tistih par ščetin. In ker sem imel ravno čas in tudi stna ležala na tleh v mlaki krvi in kmalu izdihnila. Sotler jo je pogodil v želodec, sebe pa hudo ranil v ramo leve roke. Popoldne se je pripeljal litijski zdravnik dr. Premlov k Sv. Križu, kjer je za silo prevezal Sotlerja in odredil prevoz v bolnišnico. Sotler pa tega ni maral, češ, da hoče poleg deklice umreti. Grof Pace, ki se je s svojim avtom mudil pri Sv. Križu, je potem odpeljal ranjenega Sotlerja v kandijsko bolnišnico.

—Italijanski begunec sredi Save. Progovni obhodniki so nedavno na poti po progi med Zagorjem in Trbovljami začeli s pečin sredi Save klince na pomoč. Poslužili so se čolnov in zajadrali sredi Save, kjer so na samotnem otočku našli mladega Italijana Alda Pecorarija. Fant je po poklicu mizarski pomočnik in je služil vojaški rok pri letalskem oddelku v Gorici. Pa se je naveličal službe in preko Triglavskega gorovja je prišel čez mejo. Potoval je po naših krajih in prišel tudi v Zasavje, kjer se je ponoči polastil nekega čolna in se hotel popeljati navzdol, do koder ga bi nesel savski tok. Čudnega popotnika pa je že pri Prusniku zadel nezgoda. Valovi so čoln treščili ob skalo, da se je razbil, fanta pa je vrglo na otoček sredi Save, kjer je ostal ves dan in vso noč. Grudila ga je že silna lakota. Ko je vendar priklikal železniške obhodnike, da so ga rešili, so bile njegove prve besede: "Kruha, lačen sem!" Zeslišali so ga orožniki in ga odvedli v litijske zapore. Zagovarjal se bo zaradi nedovoljenega prehoda preko državne meje in zaradi polastitve tujega čolna.

—V Topolšici je po dolgi bolezni umrla, stara šele 18 let, gdnca. Minka Drolc, nečakinja univ. prof. g. dr. Fr. Lukmana, zaspan nisem bil, mi je prišlo na misel, kako sem prišel prvič v brivnico kot grinar. Na ves glas sem se zasmel, ko sem se spomnil veslega dogodka in brivce je moral počakati z britjem da so prišle obrazne gube zopet v normalno potezo.

Torej drugi dan, ko sem s svojim cenjenim obiskom počastil preslavno mesto Cleveland, sem rekel mojemu prijatelju, da bi šel rad v brivnico, pa si ne upam, ker ne znam "sprahe." Prijatelj mi je pa rekel, da bodo v brivnici že vedeli, da nisem prišel kupovat nogavic ali kaj podobnega, ampak da sem se prišel obrit in da ni zato potreba absolvirati kake univerze v angleščini. Brivce mi bo sam pokazal stol, kamor naj se vsedem, potem naj pa na vsako vprašanje odgovorim "yes." Ko bom pa gotov, naj mu dam pa petak, pa si bo že uračunal, kolikor bo znašal račun.

Torej sem se skorajžlil in ponavljal po poti do brivnice: yes, yes, yes in tudi še potem, ko sem čakal na vrsto, so se mi ustnice premikale v pobožni izgovorjavi "yes," kot bi potihoma molil za duše v vicah. Končno mi brivce namigne, naj se blagovolim vvesti na stol. Vsedem se in brivce me nekaj vpraša. Ker me je pri tem resno pogledal, sem mislil, da mora biti gotovo kako važno vprašanje, zato se moško odrežem: "Yes!" V tistem hipu me pa že popade z eno roko za glavo, z drugo zgrabi za stol in me vrže v ležečo pozicijo. V prvem hipu sem mislil, da sem prišel med roparje in da me bodo kar na mestu zadavili, posebno ker je brivec hitro vrgel nekaj prtič okrog mojega vratu. Tako pa ne bo šlo, si mislim in naglo skočim pokonci, pozabivši, da sem v ameriški brivnici in ne v ljubljanski. Toda takoj sem se spomnil, da sem že prej videl, kako so polagali brivce svoje žrtve po stolah, zato sem se pomiril in lepo vlegel nazaj.

Potem se je pričela operacija britja. Kar fletno se mi je zdelo, ko je lepo gladko tekla britev po mojem obrazu. Kmalu je bil gotov in me zopet prav prijazno nekaj vpraša in šel bolj prijazen je bil moj odgovor "yes." Potem me je pa začel mikastiti po obrazu in vrteti nos in ušesa, kot bi mi jih hotel odviti in si jih vzeti za spomin. Ko je bil s tem gotov, mda je zopet nekaj vprašal. Ker sem se bal zamere, sem zopet pritrdil, da "yes." In tako je šlo naprej, dokler ni končno brivcu zmanjkalo vprašanj, ker spustil me je iz rok in se mi prijazno smehljaj, držeč eno roko proti meni, kar je bilo najbrže znamenje, za plačilo. Vedel sem, da britje takrat ni stalo več kot 25 centov, pa sem mu dal raje petak, da ne bo mislil, da sem kar tako.

Brivce mi da iz petaka drobiž, katerega spravim v žep in grem domov. Doma me prijatelj vpraša, kakor je bilo in povedal sem mu, da so ameriški brivci sila prijazni, da pa bodo prišli na be-raško palico, če se bodo z vsakim kostimarjem toliko časa ukvarjali kot so z menoj in to vse za 25 centov. Prijatelj mi reče, naj mu pokažem, koľko sem dobil iz petaka in pokažem mu. Sešteje in ugotovi, da je bilo natanko \$2.50.

"Saj ti je računal \$2.50," reče prestrašeno prijatelj. "Kaj si pa vse naročil poleg britja?"

"Nič nisem naročil, samo 'yes' sem rekel na vsako njegovo vprašanje in poldrugo uro me je imel na stolu." Prijatelj se je smejal, da ga je kar zvil in mi je rekel, da bodo brivci kmalu obogateli, če bom jaz hodil v brivnico na tak način. Ugotovil je, da mi je izkazal brivce v svojo umetnost: britje, masažo, iztisneje ogrcov, 99 raznih dišav, striženje las, kodranje las, cep-ljenje las (skoro na isti način kot se cepijo drva), in sploh poka-žal mi je vso svojo mojstrsko zmožnost in priprave, edino čevljev mi ni osnažil.

To je bila moja prva šola in od takrat naprej sem svojo taktiko izpremenil in odgovoril na vsa-kdo vprašanje "no."

1932	JUNE	1932
Su	Mo	Tu
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	30

KOLENDAR

DRUŠTVENIH
PRIREDITEV

JUNIJ

12.—Skupna društva fare sv. Vida, piknik na špelkotovih farmah.

12.—Pevsko društvo Zvon, koncert in piknik na cerkvenih prostorih v Maple Gardens.

12.—Društvo Zorislava, piknik na štrumblijevih prostorih.

12.—Ženski odsek Slovenske Zadrzne Zveze, piknik na Močilnikarjevi farmi.

12.—Hrvatsko društvo Sloboda, piknik v Slovenskem društvenem domu, Euclid, O.

19.—Društvo Kranj priredi piknik na Goriškovi farmi v Noble, O.

19.—Zaključek šole z igro šolskih otrok fare sv. Kristine.

19.—Društvo sv. Družine, piknik na cerkvenih prostorih v Maple Gardens.

19.—Slovenska godba Bled, piknik na Močilnikarjevi farmi.

19.—Društvo Brooklyn, št. 135 S. N. P. J. priredi piknik na Frank Železnikarjevih prostorih na 4002 Jennings Rd.

24.—Praznovanje godu fare sv. Kristine, v zvezi s farnim žegnanjem, skozi teden. Vrši se na Bliss Rd.

26.—Fara sv. Lovrenca, letni piknik na cerkvenih prostorih v Maple Gardens.

26.—Društvo Mir, št. 142 S. N. P. J., priredi piknik na Pintarjevih prostorih.

26.—Dr. Collinwoodske Slovenke št. 22 S. D. Z. ima piknik na Močilnikarjevi farmi.

26.—Clevelandski Sokol priredi piknik na prostorih Slovenskega Društvenega Doma v Euclidu.

26.—Piknik Slovenske delavske dvorane na Silko farmi.

JULIJ

3.—Piknik S. P. društva Soča na Močilnikarjevi farmi.

3.—Slovenska ženska Zveza, št. 47, piknik na cerkvenih prostorih v Maple Gardens.

3.—Društvo sv. Križa št. 214 KSKJ, piknik na Hartmanovi farmi na Ridge Rd.

3.—Piknik Slovenske Delavske Dvorane na Silkovi farmi, Egypt Rd.

4.—Euclid Rifle klub, piknik na Močilnikarjevi farmi.

10.—Collinwoodski Sokol priredi piknik na prostorih Slovenskega Društvenega Doma v Euclidu.

10.—Društvo sv. Lovrenca št. 63 KSKJ, piknik na cerkvenih prostorih v Maple Gardens.

10.—Društvo sv. Jožefa št. 169 KSKJ, piknik na Močilnikarjevi farmi.

10.—Slovenska šola Slovenskega Doma, piknik na Frank Kauškovi farmi.

10.—Piknik Slovenske šole Slovenskega Doma na Holmes Ave. se vrši na Frank Kavškovi farmi. To je prvi piknik te šole.

17.—Slovenska Mladinska šola S. N. Doma priredi velik piknik na Močilnikarjevi farmi.

24.—Društvo Tabor, SNPJ, piknik na cerkvenih prostorih v Maple Gardens.

24.—Klub collinwoodskih groceristov in mesarjev, piknik na Močilnikarjevi farmi.

31.—Društvo Naš Dom, SDZ, piknik na cerkvenih prostorih v Maple Gardens.

24.—Žegnanje pri fari sv. Kristine na Bliss Rd.

31.—Piknik delničarjev Slovenskega Doma na Holmes Ave. na prostorih Frank Močilnikarja.

31.—Slovenska Zadrzna Zveza, piknik na Goriškovi farmi v Noble, O.

AVGUST

7.—Skupna društva fare sv. Vida, piknik na špelkotovih farmah.

7.—Društvo Presv. Rešnjega Telesa, izlet na cerkvenih pro-

stori v Maple Gardens.

7.—Slov. soc. klub št. 27, piknik na Močilnikarjevi farmi.

14.—Društvo sv. Vincenca Pavlanskega, izlet na cerkvenih prostorih v Maple Gardens.

14.—Piknik družbe S. N. Doma iz Maple Heights pri Anton Gorišku na Green Rd.

21.—Društvo Napredni Sosjed, SNPJ, izlet na cerkvenih prostorih v Maple Gardens.

21.—Piknik samostojne Zarije na Močilnikarjevi farmi.

OKTOBER

10.—Društvo Na Jutrovem praznuje 10-letnico obstanka v Slovenski delavski dvorani na Prince Ave.

NOVEMBER

23.—Društvo sv. Jožefa št. 169 KSKJ, zabavni večer v Slovenskem Domu na Holmes Ave.

Socialisti in delavske unije

"Proletarec," glasilo slovenskih socialistov, komentira v zadnji izdaji o bodoči konvenciji SSPZ. Med drugim pravi tudi, da bi prišli v poštev za bodoče najeto glasilo SSPZ štirje listi in jih navaja po vrsti. In glejte in strmite: med temi štirimi listi, o katerih urednik "Proletarca" misli, da bi prišli v poštev kot najeto glasilo, je tudi eden, ki nima unijskega znaka, torej je neunijski list. Iz tega sklepamo, da je urednik "Proletarca," ki pravi, da je edini, ki se bori za delavske pravice, vseeno, če "pride v poštev" unijski ali neunijski list. Potemtakem je uredniku delavskega lista pač vseena figa, če ima slovenski list unijski znak in podpira delavske unije ali ne. Da le "farski" ni, pa je list dober in lahko "pride v poštev."

KOLIKO ČASA ŽIVE NEKATERE ŽIVALI

Morska želva živi okoli 300 let, ščuka 250 let, slon 150 do 200 let, papige 150 let, orel, jastreb, sokol 110 let, konj, kamelela, osel, medved 40 do 50 let, govedo, lev, tiger, zebra, ptice pevke 20 do 25 let, srna, severni jelen, koza, ovca 15 let, samica-mravljinka 6 do 15 let, samec-mravljinec nekaj tednov, pes, lisica, mačka 10 do 12 let, kuni 5 do 7 let, podgana, miš 3 leta, čebela: matička 2 do 5 let, troč 4 do 5 mesecev, delavka pozimi 6 do 8 mesecev, delavka poleti do 6 tednov, metulj 1 do 3 tedne, enodnevnik: ličinka 2 do 3 leta, dorasla 4 do 5 ur.

To je "Bozo," katerega je dal njegov lastnik, McClintock iz Kansas City zdraviti potom svetlobnih žarkov. "Bozo" je namreč neke noči tako gorče podil tatove, ki so hoteli vstopiti v hišo, da se je zaletel v ostro žično ograjo, kjer je visel več ur, predno so ga oprostili. Dobil je hude poškodbe in so mislili, da bo treba z vestega čuvaja ubiti. Toda njegov lastnik je izjavil, da bo potrošil zadnji cent za zdravljenje psa.

EARL DERR BIGGERS:

KITAJČEVA PAPIGA

I.

Aleksander Eden je stopil z megle ulice San Franciska v veliko kakor dvorana prostor — prodajalno tvrdke Meek & Eden. Takoj je stalo štirideset izredno elegantnih poslušnih prodajalcev ob vitrinah, ki so bile polne dragocenih draguljev ter bleščeče srebrenine, zlatnine in platinine; vsi so bili enako oblečeni v brezhibne kutavaje, z rdečimi, kakor rosa svežimi klinčki v levi gumbnici.

Eden je prikal prijazno na levo in desno. Bil je precej majhen, sivolas mož; imel je svetle in ostre oči ter oblašten nastop, kakršne se je prilagel njegovi družabne veljavi. Kajti vrli gospod Meek se je prezgodaj napotil v veliko večnost in zapustil svojemu družabniku svoj delež v najznamenitnejši draguljarski tvrdki zahodne ameriške obale.

Iz ozadja je vodilo nekaj stopnic v imenitno opremljene pisarne v medstropju, kjer je preživljal Aleksander Eden svoje dni. "Dobro jutro, gospodična Chase!" je pozdravil čedno tajnico v predsobi.

Edena njegov čut za lepoto, obrušen v dolgi skušnji draguljarske trgovine, ni pustil na cedilo, ko je to damo sprejel v službo. Svetlaski je imela oči kakor vijolice in je bila odličnega obnašanja; popolna je bila tudi v svoji obleki. Bob Eden, precej proti svoji volji dedič trgovine, je nekoč dejal, da ima človek, ko prestopa očetovo trgovino, občutek, da je gost kakor zaključnega salona.

Aleksander Eden je pogledal na uro. "V nekaj desetih minutah pričakujem obisk, staro prijateljico, gospo Jordan iz Honoluluja. Prosim Vas, privedite jo takoj k meni!"

Na velikem naslonu njegove zasebne sobe je ležala jutrnja pošta, ki jo je le površno pregledal; kajti njegove misli so se preletavale po drugih potih. Zamaknjen je zrl v hišo na drugi strani. Še je visela kadečica se jutrnja megla nad cestami in iz sivih hlapov se je zamišljenemu možu ob oknu odkrivala slika davno prošlih, daljnih dni.

Stiri desetletja so že minila od onega večera v Honoluluju, v veselem, srečnem Honoluluju stare monarhije. V kotu velike dvorane pri Phillimorovih je za steno zelenih palm igrala godba in po blestem parketu je plesal Alec Eden, tedaj še dobran, črnolas mladenič sedemnajst let, z Alico Phillimoro.

Marno je bil zatopljen Eden v svojo pošto, ko je njegova tajnica malo kesneje javila napovedano obiskovalko.

Alica Jordan je bila vesela in živahna kakor vedno. Kako se je ustavljala letom! "Alec, ljubi stari prijatelj..." je veselo žvrgolela.

Stisnil je njeni drobni roki. "Alica, kako sem vesel, da vas vidim!" Primaknil je usnjet stol. "Za vas častno mesto! Vedno!"

Smehljaje se je sedla. Eden se je igral s svojim nožem na mizi. Končno se je zbral. "Torej... Kaj sem hotel reči..."

Kako dolgo ste že tukaj?" je začel razgovor.

"Že štirinajst dni, mislim..." Res, v pondeljek je bilo štirinajst dni.

"Niste držali obljube, Alica. Niste me obvestili."

"Ko sem pa preživela prelepe urice! Viktor tako skrbi zame."

"Seveda — Viktor — upam, da se mu dobro godi?" Malce zoprno je spreletelo Edena in pogledal je v okno. "Megla se dviga, kajne? Imeli bomo še lep dan..."

"Ljubi, stari Alec, pri meni vam ni treba hoditi okoli vrele kaše. Tega nisem vajena. Najprvo kupčija — je moje gesto. Tako je, kakor sem vam po telefonu povedala: Sklenila sem prodati Phillimorove bisere."

Pokimal je. "Zakaj pa ne? Čemu naj bi vam sicer bili?"

"Seveda. Zame so postali brez pomena. Kajti bili so namenjeni mladosti. Toda radi tega se nisem odločil. Rada bi jih obdržala — toda, žal, ni mogoče. Sem... Sem ob vse, Alec."

Njegov pogled se je izgubil zepet proti oknu.

"To se čudno sliši, kajne? Vse ladje Phillimorove, vsa poslasta, ki so bila naša — vse je izhlapelo. Velika hiša na obali"

vo. Nerodni mladi dečko se je včasih spotaknil, kajti ples je bil čisto nov, twostep, ki ga je pravkar prinesel na Havaje neki pomorski kadet. Morda pa njegovega spotikanja ni bila kriva samo njegova nerodnost, marveč tudi omamljiva zavest, da drži v rokah biser otčaja.

Veliko zemljanov je, ki jim je sreča nad vse naklonjena. In k tem je spadala Alica Phillimore. Ni bila le bajno lepa, ampak tudi dedinja skoraj neizmernega bogastva. Phillimorove ladje so rezale sedem morij in na tisoč jutrih družinskega posestva je zorel sladkorni trs za zlato žetev. Alec je videl na belem deklečnem vratu simbol njenega prvenstva in premoženja, sloveči biserni niz, ki ga je stari Phillimore prinesel s seboj iz Londona in plačal zanj ceno, da je ves Honolulu zijal z ustmi in očmi.

Lastnik tvrdke Meek & Eden je še vedno strmel v valečo se meglo. Kako dražesten je ta spomin natisti čarobni večer, poln vonja tujih cvetic, dehteč v zamolklem šumenju morskih valov in v mehkem šepetu domačih napevov! Kakor skozi kopreno zre pred seboj sij Alicinih modrih oči. Vse razločeno pa vidi — sedaj je namreč že blizu šestdesetih in je povrhu dovršen trgovec — njene velike blesteče bisere, ki se v njih toplim blešču lovi luč kakor v čarobnih zrcalih.

Tja — je skomizgnil — okroglo štirideset let je že minilo, odkar je v mnogokaj se je poslej že dogodilo; na primer, da se je Alica poročila s Fredom Jordanom, in čez nekaj let, da se ji je rodil edini otrok — Viktor. Eden se je trpko nasmehnil. Kako hudo se je zmotila, ko je temu vihravemu in bedastemu cepcu dala to srečo obetajoče ime!

Godrnjavo je stopil k svoji pisalni mizi. Prav gotovo je kakor Viktorjeva trparija sprožila dogodke, katerih en prizor se bo v kratkem izvršil v tej pisarni. O tem ni dvoma. In ta malopridnež bo stal za kulisami, dokler ne bo padel zaštor zadnji krat.

Marno je bil zatopljen Eden v svojo pošto, ko je njegova tajnica malo kesneje javila napovedano obiskovalko.

Alica Jordan je bila vesela in živahna kakor vedno. Kako se je ustavljala letom! "Alec, ljubi stari prijatelj..." je veselo žvrgolela.

Stisnil je njeni drobni roki. "Alica, kako sem vesel, da vas vidim!" Primaknil je usnjet stol. "Za vas častno mesto! Vedno!"

Smehljaje se je sedla. Eden se je igral s svojim nožem na mizi. Končno se je zbral. "Torej... Kaj sem hotel reči..."

Kako dolgo ste že tukaj?" je začel razgovor.

"Že štirinajst dni, mislim..." Res, v pondeljek je bilo štirinajst dni.

"Niste držali obljube, Alica. Niste me obvestili."

"Ko sem pa preživela prelepe urice! Viktor tako skrbi zame."

"Seveda — Viktor — upam, da se mu dobro godi?" Malce zoprno je spreletelo Edena in pogledal je v okno. "Megla se dviga, kajne? Imeli bomo še lep dan..."

"Ljubi, stari Alec, pri meni vam ni treba hoditi okoli vrele kaše. Tega nisem vajena. Najprvo kupčija — je moje gesto. Tako je, kakor sem vam po telefonu povedala: Sklenila sem prodati Phillimorove bisere."

Pokimal je. "Zakaj pa ne? Čemu naj bi vam sicer bili?"

"Seveda. Zame so postali brez pomena. Kajti bili so namenjeni mladosti. Toda radi tega se nisem odločil. Rada bi jih obdržala — toda, žal, ni mogoče. Sem... Sem ob vse, Alec."

Njegov pogled se je izgubil zepet proti oknu.

"To se čudno sliši, kajne? Vse ladje Phillimorove, vsa poslasta, ki so bila naša — vse je izhlapelo. Velika hiša na obali"

je do dimnika v dolgovih. Viktorju se namreč nekaj kupčij ni posrečilo..."

"Ni vam treba dalje pripovedovati," je tiho odvrnil Eden.

"Oh, vem kaj mislite, Alec. Menite, da je Viktor veterinarski in nepremišljen in — morda še hušje. Toda on je edino, kar mi je ostalo, odkar me je zapustil Fred. In rada ga imam."

"Kakor dober tovariš, kar ste zares," se je nasmehnil. "Ne, nič grdega nisem mislil o Viktorju, Alica. Tudi sam imam sina."

"Ne zamerite! Že davno bi bila morala vprašati. Kako gre Bobu?"

"Mislim, prav dobro. Najbrž se pride, preden odidete, če je seveda dovolj zgodaj zajtrkoval."

"Ali dela v vaši tvrdki?"

Eden je skomizgnil. "To vprav ne. Ko je dovršil šolo, je eno leto preživel na južnem morju, drugo v Evropi in tretje — kolikor vem — v igralnici svojega kluba. Ampak tako življenje mu menda ne godi. Oni dan je govoril o častniarstvu. Imal prijatelje pri časopisih."

Draguljar je zamahnil z roko in pokazal na svojo prodajalno. "Te stvari, Alica, ki sem jim jaz posvetil življenje, njega dolgočasijo."

"Ubogi Alec," ga je nežno tolažila njegova stara prijateljica. "Mladi rod tako težko razumemo. Toda — prišla sem, da govorim o svojih lastnih skrbih. Kakor sem vam že omenila: na koncu sem. Biseri so vse, kar imam še dragocenosti."

"No, to ni malo."

"Dovolj, da rešim Viktorja iz stiske. Morda dovolj za ta leta, ki jih bom živel. Moj oče je plačal zanje devetdeset tisoč dolarjev. To je bilo takrat premoženje — ampak danes..."

"Danes? Najbrž ste prezrli, da so biseri od osemdesetega leta v vrednosti izdatno poskočili. Danes je ta niz vreden svojih tri sto tisoč dolarjev."

"Kaj pravite? Ali veste, to gotovo? Šaj ga niste še nikdar videli..."

"Aha... saj sem dvomil, se li boste še spominjali," jo je nalahko pograjal. "No, že vidim, da ne veste več. Malo preden ste prišli, so moje misli romale v preteklost — nazaj na tisti večer pred štiridesetimi leti, ko sem obiskal svojega strica na Havajih. Povabljen sem bil k vam na ples, vi pa ste me učili plesati twostep. Tedaj, tiste nepozabne ure, ste nosili bisere."

"Sedaj se spominjam! Moj oče je malo prej prinesel niz iz Londona, tedaj sem ga nosila prvokrat. Toda, ljubi Alec, povrnila se je v sedanost! Včasih spomini bole." Umolknila je za hip. "Tri sto tisoč dolarjev, pravite..."

"Nisem porok, da bom toliko tudi res dobil zanje. Za tak predmet namreč ni lahko dobiti voljnega kupca. Mož, ki nanj mislim..."

"Oh, ali že imate interesanta?"

"Kajpak. Pa noče nuditi več kakor dve sto dvajset tisoč. Če vam je na tem, da hitro prodate..."

"Vsekakor! Toda kdo je ta Krez?"

"Madden. P. J. Madden."

"Borzijsanec? Spekulant?"

"Ali ga poznate?"

"Le iz časopisov. Videla ga nisem še nikoli."

Eden je zgrbančil čelo. "Čudno. Dela se je, kakor da bi vas poznal. Slišal sem, da je v mestu. Ko ste mi telefonirali, sem ga obiskal v njegovem hotelu. Priznal je, da išče niz, ki bi ga podaril svoji hčeri. Pa je bil vseeno precej zapet. Šele, ko sem omenil ime Phillimore, se je otajal. 'Biseri Alice Phillimorove, da te vzamem,' je zakrutil."

"Tri sto tisoč dolarjev," sem točno zahteval. — "Dve sto tisoč dolarjev, pa nobenega centa več," je zatrobental in me je pogledal s tistimi svojimi očmi — da, prav tako bi človek mogel barantati s temle rečkom tukaj!"

Eden je nejevoljen pokazal na

majhen bronast kipec Buddhe, ki je krasil njegovo pisalno mizo.

Alica Jordan se je začudila. "Kako, Alec, naj me pozna? Tega ne razumem. Naj bo karkoli, ponuja mi premoženje in kravo mi je potrebno. Prosim, dogovorite se z njim, preden zopet odpotuje!"

Nekdo je potrkal. "Gospod Madden iz New Yorka," je javila tajnica.

"Dobro," je pokimal Eden. "Prosim, naj vstopi." Obrnil se je k svoji prijateljici: "Povabil sem ga semkaj, da se sam dogovori z vami. Če vam smem svetovati, nikarte se prenačiti! Morda ga vendar le še poženava navzgor, dasi sicer dvomim. To je trd dedec, Alica. Kar časopisi o njem pišejo, je le preveč res."

Hitro je umolknil, kajti trdi dedec, ki je o njem govoril, je stal na kitajski preprogi. Sam P. J., veliki Madden, junak iz tisočih borzijskih bitk, več ko šest čevljev visok, v svoji sivih obleki, kakršno je najrajši nosil, kakor stolp iz granita. Njegove mrzle modre oči se preletele prostor kakor leden dihi.

"Ah, gospod Madden, prosim, pridite bliže," Eden je vstal.

Orjak se je porinil naprej; za njim sta se pokazala vitka, nežna deklica v dragocenem kožuhozinastem plašču in suh človek v temnomodri obleki, na oko kak pedant.

"Gospa Jordan, vam li smem predstaviti gospoda Maddena, ki sva o njem pravkar govorila?"

"Milostna gospa!"

Madden je toliko trgoval z jezikom, da se je nekaj tega prijelo celo njegovega glasu. "Privedel sem s seboj svojo hčer Evelino in svojega tajnika Martina Thorna."

"Me zelo veseli!"

Eden je motril zanimivo skupino, ki je vdrila v njegovo tiho pisarno: slovečega finančnika, mrzlega, odločnega, zavedajočega se svoje moči, poleg njega pa vitko prevezneto dekle, ki ji je oče, kakor so pripovedovali, izkazoval vso nežno ljubezen svoje starosti.

"Ne bi li hoteli, prosim, sedeti?" Draguljar je primaknil stole. Madden je svojega porinil prav k pisalni mizi. Kakor grmada je sedel; poleg njega so bili vsi drugi kakor palčki.

"Uvodi se odveč!" je zaropotal odločno. "Prišli smo si ogledat bisere." Eden se je ustrašil. "Spoštovani gospod Madden, bojim se, da sem vas zapegljal v zmofo. Biserov zaenkrat še ni v San Francisku."

Madden je strmel vanj. "Toda saj ste me povabili, naj govorim z lastnico..."

Alica je pomagala prijatelju z zadrege. "Ko sem odpotovala iz Honoluluja, nisem se nameravala prodati niza. To sem sklenila šele tukaj. Pač pa sem o tem že pisala na Havaje..."

Mlada deklica se je vmešala. Bila je prav za prav lepa, toda hladna ko kovina, kakor njen oče — v tem hipu pa vidno slabe volje. "Jaz sem seveda mislila, da so biseri tukaj," je mrdala. Drugače bi ne bila prišla."

DNEVNE VESTI

Ruski petrolej si je pridobil nemški trg

Berlin, 2. junija. Ruski petrolej si polagoma osvaja nemški trg. Še pred dvema letoma je Nemčija imela komaj 14 procentov ruskega petroleja, danes ga ima že 35 procentov. Amerika, ki je doslej izvažala petrolej v Nemčijo, je potisnjena v ozadje.

Psi in mačke so komunistična propaganda

Varšava, 2. junija. Tukajšna policija je obdolžila komuniste, da se poslužujejo psov in mačk za svojo propagando. Navežejo psom in mačkam okoli vratu, na repe in okoli nog plakate s komunistično vsebino, potem jih pa spustijo po javnih ulicah.

Rusko orožje za republi-kanske Irce

London, 2. junija. Angleška mornarica je pravkar preprečila poskus neke ruske ladje vti-hotapiti strelno orožje v južno Irsko.

A. ACHLEITNER:

Gospodična s pošte

Za "Ameriško Domovino" priredil M. U.

Ivan je obstrmel. V farmakopeji ne more najti zdravila pod tem imenom. In tudi drugače se ni mogel domisliti, da bi bil kedaj čul o njem. Nu, pa saj bo morebiti šlo tudi brez teh. Glavno je vsekakor, da najprej ugotovi Podkuknikovo bolezen. Sel mu je bil za vodnika in odšla sta v mrak, gori v hrib. Tema je že bila, ko sta prispela v Samoto. Pred vratmi ju je pričakala Podkuknikova žena, vila roke in jamrala, da ji bo mož umrl, ker ga je zadela kap. Doktor Gričar pa je vstopil v sobo. Močan duh po vinu mu je udaril v nos. Peč pa je bila zakurjena, da je kar žarela, a v zapečku je ležal bolni kmet. S svetilko je svetila kmetica ter prosila zdravnika, naj vendar že da možu "Zlahtnih kapljic." Ivan pa je koj ugotovil, da ni Podkukniku družega, nego da se ga je pošte-no navlekel, pa da je treba pred-več mrlje vode in svežega zraka. Sam odpre Ivan okna ter zahteva, naj mu takoj prinese škaf mrzle vode, naravnost od studenca. Prestrašena je kmetica zavpila in se pričela križati. Prepričana je bila, da je zdravnikov namestnik slaboumen. Hlapec pa, ki je prinesel vode je mimogrede povedal, da se je Podkuknik že ves dan bal, da ga zadene mrtvoud, ker je tako malo bolj težko dihal. Vsled tega je kar na dušek izpil vso zalogo "Zlahtnih kapljic," ki so jih imeli pri hiši. A teh je bilo kake tri litre. Predno je še Ivan uporabil kuro z mrzlo vodo, je vprašal, iz česa pravzaprav sestavijo te "Zlahtne kapljice." Pripomnil je še, da uporabljajo za glavni sestavni del menda vino.

Hlapec ga je kar prezirljivo pogledal, ko ne ve niti tega. Nato pa je pojasnil, da je treba za "Zlahtne kapljice" predvsem močnega vina. V tem se namoči pelina, rožmarina in tisočroč. To je potem ta pravo zdravilo proti mrtvoudu. Zdravniku je bilo dovolj informacij. Sedaj je bila njegova diagnoza v celoti potrjena. Ni se zbrljal za vpitje je jezne kmetice, pač pa je izlil cel škaf vode na pijanega kmeta, ki se je mrzlega poliva prestrašil, vstal in se zaletaval po sobi. Isti trenutek pa je planila v sobo mala dekla ter vpila, da ne more "ta malo" več dihati. "Še to! Moj Bog, kakor da ni dovolj nesreče! A povrh je še zdravnik nor!" je vpila kmetica. Ivan pa je bil sedaj skoz in skoz samo zdravnik. Hitel je v sobo, kjer so spali otroci, da nudi svojo pomoč. Kmetica je sicer protestirala, a že je Ivan ob otrokovi zibelki, iz katere je dvignil omamljenega otroka. Duh iz otrokovih ust mu je takoj povedal, kaj mu je. Takoj je izvlekel otroku iz ust "štu cel" ter ga spravil v žep. (Štu cel" pripravljajo tako, da popečejo kruhove drobtine v sladkorju. To zmes potem zavijejo v platneno krpo ter jo namočijo v žganju. Seveda je otroček po tem "cucelnu" kar dneve in dneve vprek omamljen ter nepretrgoma spal.) S čisto vodo je malčku nato izpral usteca ter zahteval čistega mleka. Strašno so ga vpile babnice. Nori doktor bo vendar otroka umoril, saj povzroči nerazredčeno mleko pri otrocih takojšnjo smrt! Še enkrat je moral Ivan ponoviti svojo zahtevo in šele tedaj je prinesla mala dekla skodelco nerazredčenega mleka. Par žlic tega je nato Ivan zlijal otroku v usta. Takoj je otroček pričel pljuvati in izpljuval obnem z mlekom tudi vsesano mešanico sladkorja, kruha in žganja. "Čepek" je začel takoj kričati, gibati z ro-

čicama ter brcati. Ostro pridigo in opomin, naj v bodoče opuste take pripomočke, so navzočni poslušali le napol, ker zanje je bilo gotovo in sklenjeno, da tale zdravnikov namestnik ne ve ničesar, pa prav ničesar, da je nor in da streže ljudem po življenju. Povrh vsega je še začel nekoliko streznjeni kmet vpiti, naj mu dajo pijače, ker ga v grlu strašno peče. Nu, sedaj pa je bil Ivan vseeno toli hudoben in je ukazal, da ne smejo dati nobene pijače Podkukniku, ker bo sicer takoj umrl. Niti vode mu ne smejo dati! S to zadnjo pripombo bi si bil skoro pridobil nazaj svoj ugled. V ostalem pa si je svoj glas zapravljal v Samoti. Omalovaževalno so gledali za njim, ko jih je zapustil ter se odpravil v temno noč, proti domu.

Drugo jutro je prineslo mlademu zdravniku polne roke dela. Več hribovcev — vsi so bili zelo oddaljeni od Jezerske vasi — je zahtevalo, da pride k njim. In kakega presenečenja je bil deležen že na prvi kmetiji? Kmetica, ki je bila tam bolna, se je pritoževala, da jo strašno bole zobje. Zdravnika je hotela samo vprašati, dali ima še učinek svinčenka, ki je prestrelila pred tremi leti jelena — ali jo je treba sedaj zopet osvežiti v jelenuvi krvi, da si jo proti zobobolu položi pod jezik. Ivan je bil najprej presenečen, potem pa ga je popadla nad tako babje-vernostjo sveta jeza. Radi take neumnosti je moral na vso to dolgo pot! Ker pa je to odkrito povedal, je zadel na kaj slabo! Kmetica je začela vpiti, da plača zdravniku dva goldinarja na leto in zato ga sme klicati kadar hoče, to je njena pravica in tako so se tudi pogodili že pred več leti s starim zdravnikom. In če se bo "ta mladi" upiral proti prihodnjici, ko ga bodo klicali, tedaj bodo izročili starega zdravnika sodišču vsled kršitve pogodbe.

Ubogi Ivan je ves poparjen zapustil dvorišče. Nekaj časa mu je vzel, predno je mogel ta doživljaj premisliti. To so vsekakor zelo zanimive razmere med zdravnikom in kmeti! Pogodba za bora dva goldinarja na leto daje hudobnim ljudem pravico klicati zdravnika kolikor krat hočejo, v najoddaljenejša kraja. To mora nehati! Za trdno se je odločil, da ne pojde vdrugo na take limanice. — Ampak, kako pa naj ve, kedaj ga bodo klicali za tako neumnost? Mar ne mora namestnik, ako je že stari zdravnik v začetku, da si pridobi paciente, take pogodbe sklepal, se istih držati, ako noče kolegu nakopati na vrat najostudnejših tožb? Medtem ko je to premišljeval, je ugotovil, da ni izvoljen poklic tako rožnat, pač pa da ima dokaj črnih senc — in takoj se je kesal, da ni sprejel mesta na kliniki, ki mu ga je njegov bivši profesor ponudil. Vendar pa mora teh pet tednov svojo dolžnost kar najvestneje vršiti! V teh mislih krene proti Orlovi kmetiji, kjer je baje ležal težko bolan hlapec. V torbici je imel Ivan s seboj Antipyrin in kinin ter si je obečal njiju takojšnji učinek — seveda če bo hotel bolnik ista sploh vzeti. Truden je konečno prispel na mesto. Iz previdnosti je Orla takoj vprašal, dali ima tudi on pogodbo s starim zdravnikom. Orel pa je vprašanje zanikal ter bil še toli vjuben, da se je zdravniku lepo zahvalil, ker je takoj prišel. Morebiti bo lahko še hlapcu pomagalo. Oni mu niso mogli, kljub temu, da so že uporabili vsa sredstva, ki so jih le vedeli. Vsto-

pili so v vežo. Doktor Gričar je že poiskal v torbici praške ter vprašal, kje je bolnik. Mirno pokaže kmet na zakurjeno peč, ki se je vročine kar kadila. Ivan ponovi svoje vprašanje in zopet pokaže Orel na peč. "Kaj pa pomeni to?" "Na, tam notri je bolnik in se poti, da prežene mrzlico." Ivan je obstal, kakor okamenel. Kmet pa odpre peč in zakliče: "Janez, le ven pridi, doktor je prišel."

Rudeč kakor rak, napol zadušen, se je privlekel hlapec iz peči. Noge so se mu tresle in komaj je stal. Omaha je in se pritoževal, da mu je po smolnatem olju, ki so mu ga dali piti, slabo. Ivan bi se bil najraje zasmejal, a revež se mu je smilil. Ni hotel Orlo ničesar očitati, pač pa je zahteval za bolnika takoj postelje. Kmet pa se je branil bolniku pomagati v posteljo, češ to ni dolžnost gospodarja. Kmet da je kmet, hlapec je pa hlapec! Tam gori je čumnata in v njej postelja. Hlapec naj le sam skrbi, kako bo prišel gori. Zdravnik pa je brezsrčnega kmeta samo ošinil s pogledom, nato pa je prijel omahujočega bolnika ter ga nesel po stopnicah v sobo. "Bog vam poplačaj!" je dejal hlapec. Ivan je nato bolniku podal kinin, a ta se ga je branil, češ, saj ima v želodcu že dovolj smolnatega olja. Rad bi pa samo kaj proti groznici. Sedaj pa je tudi Ivan minila potrpežljivost, grobo je hlapcu pojasnil, da bo kinin pregnal groznico. Grobost pa dela kar čudeže! Ubogi hlapec vzame zdravilo ter ponižno prosi zdravnika, naj ga ne pusti umreti, ker ima še nove jerhaste hlače, a te mora vendarle še ponositi. Ivan se je moral ugrizniti v usta, da potlači smeh, ki ga je silil. Obljubil je hlapcu, da mu bo prinesel jutri še kake kapljice, a nato odšel. V veži pa ga je čakala kmetica ter hotela vedeti, kedaj bo hlapec zopet dober za delo. Doktor Gričar je jezno odvrnil, da je le odvisno, kako bo predpisana zdravila jemal.

"Tako, tako!" pravi kmetica in hoče vedeti, dali je zapelkna kože kaj nevarnega. Ivan pritrdi in jo vpraša, dali je kdo bolan. "Sosedovi otroci samo!" "Ali imate vi kaj otrok?" "Seveda, devet!" "Potem skrbite, za božjo voljo, da ne pridejo vaši otroci v dotiko s sosedovimi, sicer se bo nevarna bolezen prenesla tudi k vam."

"Ah, saj ne bo tako nevarno! Saj sta samo dva bolna, tretjega sem pa še včeraj videla letati naokoli!" Svete gorečnosti je planil Ivan

proti sosednji kmetiji, tako hitro, da je kmet kar vprašal, kje gori.

"Vaši otroci so bolni za davico?" je vprašal doktor Gričar.

"Za čem?" "Imajo porujavele izpahljaje?"

"Imajo jih."

"Peljite me takoj k otrokom! Ako ni že prekasno, prinašam rešitev!"

"A tako — potem ste pa vi ta nov zdravnik? Nak, brez zamer, jaz ne dam mnogo na zdravnike! Saj smojim že napravili obkladek s strtimi polži, smodnikom in salom! In tudi po padra smo že poslali. Ta bo sedaj že prišel, ker so bolni že trije otroci in se vsaj pot izplača, ko lahko kar vse naenkrat zdravi."

"Mož, mar ste nor? Gre se za življenje vaših otrok! Vi pa govorite o izplačanju poti! Ako že daste kaj na nas študirane ljudi ali ne, je vseeno. Prinašam rešitev — stalo vas ne bo nič!"

"Tako? Da ne bo stalo nič — to so pa druge strune! Nu, pa jih le pogledajte! Saj ni tako hud!"

Brezbrizni kmet je pokazal Ivanu v sobo. Objokana sedi ob postelji že rohnečega dečka ma-

ti, ki v svojem srečju vsekakor že sluti veliko nevarnost. Tudi ostalima dvema v grlu že poživigava. Ivan je poznal to živigjanje. Po mali preiskavi je ugotovil, da je v resnici davica. In že je razburjen pripravil injekcijsko iglo ter potrební serum. Mater pa je potolažil, da bo, ako je božja volja, vbrizganje še pomagalo. Tedaj pa pade na njegovo ramo težka kmetova roka. Grobo ga vpraša: "Kaj pa boš s pobom?"

"Pustite me za Kristusove rane — nevarnost je prevelika!" (Dalje prihodnjič.)

Aug. Kollander Co.

(poprej Mihelich Co.)

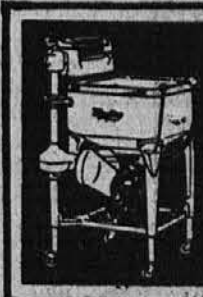
6419 St. Clair Ave. v Slovenskem Narodnem Domu

PRODAJA parobrodne listke za vse prekmorske parnike;

POŠILJA denar v staro domovino točno in po dnevnih cenah;

IZDELUJE vsakovrstne notarske listine, kakor: izjave, kupne pogodbe, pooblastila in testamente.

CENE ZMERNE, POSTREŽBA TOČNA, POSLUŽITE SE TEGA SLOVENSKEGA PODJETJA

Model A (tudi model B) Maytag, najboljši pralni stroj, z velikim, četveroglatim čebrom iz aluminija in slavnim Maytag roller iz žemalcem vode. ZNIZAN

\$26.00

MANDEL HARDWARE

15704 Waterloo Rd.

KEnmore 1282

SEE Niagara Falls

ONLY \$3.75 One Way \$6.50 ROUND TRIP between CLEVELAND and BUFFALO

Autos, any size, carried for only \$3.75 (\$4.75 July 1st to Sept. 1st inclusive)

Why drive when you can put your car aboard for less than the cost of oil and gas? More restful... cheaper... and saves a day. Steamers each way, every night, leaving at 9:00 P. M., May 15th to November 1st.

CLEVELAND AND PORT STANLEY, CANADA, DIVISION July 1st to Sept. 5th incl. on Friday, Saturday and Sunday only \$3.00 one way; \$5.00 Rd. Trip. Any car only \$3.75.

THE CLEVELAND AND BUFFALO TRANSIT COMPANY

Ask your Local Tourist or Ticket Agent for new C & B Line Folder, including Free Auto Map and details on our All Expense Trip.

East 9th Street Pier Cleveland, Ohio

THE OLD HOME TOWN

Registered U. S. Patent Office

By STANLEY

AUNT CYNTHIA SHARP HAS THE REPUTATION OF BEING THE SHREWDEST SHOPPER ON MAIN ST.

© 1932 Leo W. Stanley Central Press

6-1-32

NAZNANILO IN ZAHVALA

V neizmerni žalosti in globoko potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest o veliki izgubi našega prejubljenega soproga očima

John Faletić

ki je na nagloma preminul dne 6. maja 1932 v starosti 42 let. Doma je bil iz Primorskega, vas Pušna, fara Srednje. Položili smo ga k večnemu počitku dne 10. maja 1932 na Calvary pokopališče.

V dolžnost si štejem zahvaliti se vsem, ki ste ga obiskovali in vsem, ki ste ga prišli pokropit, ko je ležal na mrtvaškem odru in vsem, ki ste pri ranjku čuli in ki ste se udeležili pogreba. Hvala tudi nosilecem krste, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti na pokopališče.

Prisrčna hvala vsem, ki so nas tolažili ter nam bili v pomoč v vseh ozirih v teh bridkih urah.

Nadalje smo dolžni se srčno zahvaliti vsem za darovane krasne vence, s katerimi so tako lepo okrasili krsto v zadnji pozdrav in sicer: družina Frank Tekavec, družina Jack Bonča, družina Jos. Jaklich, družina A. Vogric, prijateljem Tony in Rose, družina Mary Jelenic, družina Anton Ostrellich, družina Sprajc, družina Frank Grebenc, družina Louis Krall.

Iskreno zahvalo izrekamo za darovane svete maše sledečim: sestri Mary Gabrenja, družina Pozelnik, družina John Čebul, Mr. in Mrs. Joseph Metlika, družina Julija Drenšek, Mr. Frank šilc, družina Štefe, družina Poldo Zdovec.

Prav lepa hvala vsem onim, ki so dali svoje avtomobile brezplačno na razpolago pri pogrebu in sicer: Frank Faletich iz 72nd St., Alois Ilješ, Angela Vogric, Mike Avsec. Iskreno se zahvaljujemo Rev. Matija Jagru za obisk v bolnišnici in za opravljene cerkvene obrede.

Lepa hvala pogrebniemu zavodu Joseph Zelle in Sinovi za lepo urejeno in izvrstno vodstvo pogreba.

Slučajno, če se je katero ime pomotoma izpu-stilo, prosimo da se nam oprostí, ter se jim ravno tako lepo zahvalimo. Ti pa, nadvse ljubljeni in nepozabni soprog in oči, ki si se moral tako nepričakovano naglo ločiti od nas, veseli se v nebeški slavi za plačilo svojega zemeljskega trpljenja. Bil si zvest soprog in dober oči ter skrben gospodar. Naj Ti večni Bog zato podeli svoje plačilo v svetem raju in večna luč naj Ti sveti.

Žalujoči ostali:

AGNES FALETIČ, soproga;

JOHN, JOSEPH KOVAČIČ, pastorka.

Zapušča tukaj brata JOSEPH FALETIČ in MARY GABRENJA, sestro, v stari domovini brata PAVLA in sestro MARIJANCO in več sorodnikov.

Cleveland, Ohio, 6. junija, 1932.